

Joan LLINÀS i Jordi MERINO.
El patrimoni de la Selva.
Fitxer 1. Consell Comarcal de la Selva.
Santa Coloma de Farners, 1998.
237 fitxes.

Inventari de sis pobles

AMB AQUEST FITXER, el primer dels quatre que hi ha en projecte, el Consell Comarcal de la Selva aconsegueix posar a l'abast dels habitants de la comarca un inventari o guia del patrimoni monumental i històric de sis municipis, oferint una informació d'interès per a un ampli ventall de públic que desitgi conèixer millor el patrimoni històric, artístic i arqueològic dels municipis de: Caldes de Malavella, Riudarenes, Riudellots de la Selva, Santa Coloma de Farners, Sils i Vilobí d'Onyar.

L'inventari ha estat realitzat pels arqueòlegs Joan Llinàs i Pol i Jordi Merino i Serra, i coordinat per Joan Carles Codolà. Es presenta en forma de fitxer amb un disseny funcional i pràctic. Està ordenat alfabèticament per municipis amb un total de 237 fitxes

monotemàtiques i numerades, amb un format de 21 x 15 cm. Cadascuna és il·lustrada amb una o dues fotografies i ofereix la màxima informació. Totes segueixen el mateix esquema: municipi al qual pertany, categoria (civil, religiós, jaciment...), tipus (casa, masia, capella...), cronologia, accés, propietari (particular o municipal...), estat de conservació, bibliografia (quan n'existeix) i visita apartament. Els autors, d'una manera impecablement sintètica i precisa, analitzen i descriuen cada edifici o jaciment, en proporcionen una informació exacta i acurada, feta amb rigor i conjugant la divulgació i el tecnicisme amb un correcte vocabulari descriptiu dels elements arquitectònics i arqueològics que, sense perdre de vista el gran públic a

qui va destinat, manté un irrepresable nivell.

Els seus autors han deixat l'empremta d'arqueòlegs ben definida ja que donen a conèixer jaciments i restes arqueològiques poc o gens conegudes pels mateixos habitants dels municipis referits. Així doncs, alternant amb els edificis considerats des de sempre com a patrimoni històric i monumental, els quals, al llarg de segles, han simbolitzat la història de cada un dels municipis, n'incorporen d'altres de més modestos però que, per la seva personalitat, pel seu valor historicoartístic o perquè conserven algun element destacable, ressalten de la fisonomia urbana.

Dora Santamaria

David Pujol i Fabrelles.
Els orígens de l'escola catalana.
Dels primers tempteigs de bilingüisme escolar a l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana (1869-1902).
XIXÈ Premi d'Educació Josep Pallach.
Edicions CEAC, Barcelona, 1998.
208 pàgines.

Recerca sobre uns orígens

AQUEST LLIBRE és un vertader treball de recerca sobre un període del qual tenim, pel que fa a l'ensenyament, visions globalitzadores i, doncs, plenes de judicis poc contrastats, de mitificacions i d'oblits, de petites incorreccions i de visions interessades.

Conscient d'aquest treball primer, David Pujol, mestre de Siurana d'Empordà i professor a la Universitat de Girona, ha escrit un document bàsicament descriptiu, pacient, documentat i contextualitzat, enriquit per un munt d'il·lustracions de gran valor documental i amb un seguit d'annexos de mal trobar o estrictament inèdits.

El minuciós treball de recerca realitzat i, molt especialment, l'accés als arxius de Jordi Verrié i de Jordi Flos li han permès de bastir un llibre curull de detalls i de novetats que

obre les portes a múltiples monografies i que corregeix algunes de les dades incorrectes que fins ara s'havien donat per bones, des de la data de la fundació de l'Agrupació Protectora, el 1898, a la data de naixement de Flos i Calcat, el 1856.

Si la Gran Enciclopèdia Catalana afirma que «el Col·legi Sant Jordi fou la primera escola dels temps moderns que donà l'ensenyament en català», David Pujol ens demostra que, com a mínim, hauríem de fer esment de dos casos anteriors: el Colegio del Comercio del Masnou (de 1878 a 1887) i l'Escola de la Colònia Güell, fundada el 1891 a Santa Coloma de Cervelló.

El llibre és, però, sobretot, una reivindicació de la figura de Francesc Flos i Calcat. Enfront dels qui l'han titllat de mestre pintoresc, poc format i gens innovador,

David Pujol ens el presenta com un catalanista compromès, com un treballador incansable i com un pedagog d'una enorme intuïció teòrica i pràctica i com un precursor veritable de l'escola activa, catalana i renovadora. Un personatge clau en la fundació de l'APEC, que va proposar el 1886 i que va quallar dotze anys després, a causa precisament, segons l'autor del llibre que *ressenyem*, a l'existència del Col·legi Sant Jordi, fundat aquell mateix any per Flos i Calcat.

Només ens resta esperar la conclusió de la tesi doctoral que està enllestint David Pujol sobre l'APEC, aquest mateix any que se'n compleix el primer centenari. *Els orígens de l'escola catalana* n'ha estat un excel·lent primer tast.

Xavier Besalú Costa